

УДК 373.3/.5.018.43:004.032.6:7

ЗАСТОСУВАННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «МИСТЕЦТВО» В ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ

Олена Зубарєва

кандидат філософських наук, доцент кафедри музики і хореографії
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

м. Слов'янськ Донецької області, Україна

ORCID ID 0000-0002-8522-821X

zuolg2502@gmail.com

Анотація. У статті висвітлено використання дистанційних технологій у різноманітності та варіативності форм їх застосування як відгук на вимоги сучасного освітнього середовища. З'ясовано, що завдяки інформаційно-комунікаційним технологіям творчий учитель має унікальну можливість самостійно створювати необхідний мультимедійний супровід до дистанційних уроків, виходячи з власного бачення теми, урахуваючи особливості класу, школи. Досвід використання курсу дистанційного навчання у викладанні мистецтва показує, якщо використовувати доступний дистанційний інформаційний ресурс із дисципліни «Мистецтво», виграють і викладачі, і учні. І тепер не лише вчитель будуватиме навчальний процес з урахуванням індивідуальності учня, а й учень може побудувати власний навчальний маршрут отримання знань, урахуваючи особисті вподобання. Розкрито значення систематизації теоретичної основи у формі дистанційного курсу, що дозволяє сформувати певну інформаційну базу, на яку учні можуть спиратися під час виконання практичних завдань.

Ключові слова: мистецька освіта; дистанційне навчання; мотивація; візуалізація; педагогіка партнерства.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Потенціал мистецтва щодо виховання естетичних почуттів та емоційної культури дитини, формування її міжкультурної взаємодії, моральності і громадянськості є невичерпним. Навчання мистецтву безпосередньо пов'язане з вродженою здатністю людини емоційно і чуттєво пізнавати світ, із розвитком індивідуальних здібностей людини, із продуктивною художньо-творчою діяльністю, що базується на образній природі всіх мистецтв. Але в сучасних умовах пандемії освіта зазнала змін, зокрема й мистецька: учителям довелося терміново опанувати цифрові інструменти й нові педагогічні підходи та методики.

Сучасний освітній простір передбачає створення різноманітного інформаційного та інструментального середовища, яке відкриває учням можливість пізнавати світ усіма органами чуттів, включатися в самостійну дослідницьку, проєктну діяльність, творчо самовиражатися, опанувати необхідні навички роботи з різними джерелами інформації. Такий освітній

простір неможливий без використання сучасних інформаційних і комунікаційних технологій у процесі навчання, тому дистанційне навчання стає більш актуальним у сучасній освіті. Адже освіта – це стратегічний ресурс соціально-економічного, культурного і духовного розвитку суспільства, а сучасний інформаційний простір надає всім великі і різноманітні можливості доступу до необхідної інформації. Місце, час і відстань вже не мають визначального значення. Інформацію можна отримувати тоді і там, де це потрібно і зручно конкретно людині. І, звичайно, ці переваги сучасних технологій неможливо не використовувати у сфері освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вітчизняні та зарубіжні вчені: О. Андреев, В. Биков, Ю. Богачков, Б. Гершунський, Р. Гуревич, В. Кухаренко, А. Манако, О. Овчарук, О. Пінчук, І. Савельєва, С. Степаненко, Б. Шуневич розглядали проблему розвитку дистанційного навчання. Це достатньо розроблена ланка сучасної педагогічної думки: досліджені теоретичні основи дистанційного навчання, особливості впровадження в освіті, створення дистанційних курсів і використання мультимедіа під час викладання різних дисциплін. Науковці визначили спектр технічних, психологічних, правових, методичних проблем дистанційного викладання навчальних дисциплін.

О. Андреев у своїх роботах сформулював поняття і принципи дистанційного навчання як форми здобуття освіти, розкрив його роль і місце в системі неперервної професійної освіти. Дослідник розглянув підхід до формування специфічної дидактичної системи дистанційної освіти і дав характеристику її елементів.

Дослідження Б. Шуневича стосуються популяризації дистанційної освіти в Україні. Науковець у своїх роботах відстежив своєрідність формування нової форми навчання за кордоном для адаптації наявної в Україні системи освіти.

Проблемі інформатизації освіти та інтеграції інформаційно-комунікаційних технологій в освіті присвячені дослідження А. Манако, О. Пінчук.

Але недостатньо уваги приділено психологічним і педагогічним аспектам системи дистанційної освіти. Світова практика, що використовує сучасні методики навчання, технічні засоби і способи передачі інформації, наближає нас до розуміння сутності й особливостей цієї системи та допомагає подолати труднощі, оцінити переваги і визначити перспективи дистанційного навчання в українській загальноосвітній школі.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Для багатьох учасників освітнього процесу 2020 року дистанційне навчання стало складним

процесом за відсутності розроблених дистанційних курсів, відсутності відповідного пристрою з доступом до мережі Інтернет, недостатнього рівня володіння інформаційно-комунікаційними технологіями. Метою нашого дослідження є розкриття поняття «дистанційна освіта», аналіз можливості використання дистанційного навчання мистецтва в загальноосвітній школі, визначення переваг і недоліків під час застосування дистанційної форми навчання, вивчення організації дистанційної навчання з інтегрованого курсу «Мистецтво» з використанням цифрових технологій для подолання труднощів, адже існування сучасних ІКТ покликане полегшити завдання вчителя щодо організації вивчення матеріалу і контролю його засвоєння та надихати й мотивувати учнів на досягнення успіху в навчанні, особливо в період карантинних заходів.

Результати дослідження. Інтегрований курс «Мистецтво» є творчим етапом у художньо-естетичному розвитку особистості учнів від початкової школи до старших класів. Традиційно вважають, що завданням предметів художньо-естетичної спрямованості в загальноосвітній школі є виховання художнього смаку, розвиток загального кругозору та ерудиції. Але на практиці виникає ситуація, коли уроки, пов'язані з мистецтвом, трактуються як другорядні. Усе ж таки складно переоцінити значимість емоційно-творчого початку в процесі пізнання дійсності, що формує в дитини зацікавленість в оволодінні новими знаннями і допомагає виявити закономірності навколишньої дійсності.

У Законі України «Про освіту» зазначено, що метою освіти є всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору. Тож на шляху реалізації зазначеної мети велика роль відводиться мистецтву, яке вирішує найважливіші проблеми освіти і розвитку молодого покоління: освоєння художньої культури дає чітке розуміння динамічного розвитку соціокультурної ситуації у світі, підвищується загальний рівень культури серед молоді, кращі зразки вітчизняного і світового мистецтва стають важливим соціальним фактором розвитку суспільства.

Значення мистецтва для загальноосвітньої школи визначається передусім його духовно-моральним змістом, знаково-символічним характером і творчим досвідом людства, накопиченим упродовж багатьох століть. Сучасне розуміння специфіки пізнавальних процесів, сама природа мислення людини, когнітивна діяльність, де присутні раціональне (наукове), образне сприйняття світу, робить мистецтво незамінним для гармонійного і всебічного розвитку учнів. Розвиток особистості дитини відбувається на основі системно-діяльнісного підходу: визначення цілей, формування компетенцій, вивчення змісту навчання в контексті значущих життєвих завдань, цілеспрямованої організації навчальної діяльності учнів.

Завдяки стрімкому розвитку засобів інформаційних і комунікаційних та дистанційних технологій виникає нове інформаційне середовище, формується постіндустріальне, інформаційне суспільство. Саме тому перед предметами мистецтва постає сьогодні актуальна проблема: формування креативного мислення, розвитку почуттєвої сфери, здійснення самокорекції психоемоційного стану для підготовки молодого покоління до самостійного прийняття рішень у сучасному житті.

Використання інформаційних і комунікаційних технологій на уроках мистецтва – одна з актуальних проблем шкільної художньої освіти. Використання інформаційних і комунікаційних технологій дозволять зробити урок сучасним, більш захопливим і цікавим для учнів, що дає можливість перейти на новий, більш високий рівень навчання, спрямований на творчу самореалізацію особистості, що розвивається, розвиток її інтелектуальних і художньо-творчих здібностей. Інформаційні і комунікаційні технології мотивують учня, підвищують інтерес до уроку, впливають на якість навчання, розвивають пізнавальні навички учнів, допомагають учням орієнтуватися в інформаційному просторі, дають можливість для розвитку творчих здібностей кожної дитини, розширюють можливості учнів у їх дослідницькій діяльності, підвищують інтерес до мистецтва, розвивають творче мислення, фантазію, практичні вміння та навички.

Основні цілі застосування інформаційно-комунікаційних технологій на уроках предметної області «Мистецтво»:

- підвищити наочність навчального матеріалу (підбір великого спектра ілюстративного образотворчого і музичного ряду);
- розширити спектр активних методів навчання залежно від технічного оснащення школи і підготовки педагога (використання комп'ютерних програм для художньої творчості (образотворче мистецтво: Power Point, Adobe Photoshop,

MyPaint тощо; музика: Audacity, NanoStudio тощо, а також використання електронних музичних інструментів, наприклад, синтезатора);

- урізноманітнити зміст навчального матеріалу (розширення переліку навчальних матеріалів за рахунок використання електронних освітніх ресурсів);
- урізноманітнити форми подачі навчального матеріалу (з використанням мультимедіа-проектора або персонального комп'ютера).

Зазначені цілі діють під час традиційного – очного навчання, але сьогодні під час пандемії COVID-19 диктує сучасній освіті нові правила: дистанційні, до того ж дистанційне навчання має зберігати поставлені вище цілі. Дистанційна освіта – це якісно новий, прогресивний вид навчання, що виник в останній третині ХХ століття, завдяки новим технологічним можливостям, що з'явилися в результаті інформаційної революції і на основі ідеї відкритої освіти. Дистанційна освіта стає дуже популярною формою навчання за рахунок своєї гнучкості та зручності. Поняття «дистанційна освіта» було сформульоване вченим М. Томпсоном та досліджено багатьма вченими: М. Мур, А. Кларк, які виділяли його окремі аспекти.

В Україні, відповідно до Положення про дистанційне навчання, це навчання розглядають як індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається передусім за опосередкованої взаємодії віддалених одне від одного учасників навчального процесу в спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій (Про затвердження Положення про дистанційне навчання, 2013).

В. Биков дистанційне навчання визначає як форму організації навчального процесу, за якої її активні учасники (об'єкт і суб'єкт навчання) досягають цілей навчання, здійснюючи навчальну взаємодію принципово й переважно екстериторіально (тобто на відстані, яка не дозволяє і не передбачає безпосередньо навчальну взаємодію учасників віч-на-віч інакше, ніж коли учасники територіально перебувають поза межами можливої безпосередньої навчальної взаємодії та коли в процесі навчання їхня особиста присутність у певних навчальних приміщеннях навчального закладу не є обов'язковою) (Биков, 2015).

Під час карантину в більшості країн світу та в Україні було запроваджене дистанційне навчання. Це навчання, за якого учні та вчителі взаємодіють одне з одним опосередковано, з використанням різних технологій зв'язку, перебуваючи при цьому в різних локаціях: на дистанції. Для організації дистанційного навчання використовують сучасні цифрові технології та мережевий зв'язок. При

цьому зберігаються всі компоненти освітнього процесу: цілі, зміст, методи навчання, оцінка результату тощо, зокрема система управління освітнім процесом (Гриневич, 2020). Вимушене дистанційне навчання стало викликом для всіх учасників освітнього процесу: учителів, учнів та батьків. Організувати якісне навчання з використанням цифрових технологій, надихати й мотивувати учнів, давати раду технічним проблемам виявилось зовсім непросто (Лотоцька, 2020).

Педагогу з мистецьких дисциплін, зокрема вчителю мистецтва, пропонується готова програмована продукція, різноманітні музичні енциклопедії, навчальні й тренувально-закріплюючі програми та цілий арсенал комп'ютерних програм, які дозволяють самостійно створити потрібний мультимедійний супровід до уроків: Microsoft Office Power Point, Windows Movie Maker. Щоб пристосуватися до нових умов, учителі освоюють програми Zoom (сервіс для проведення відеоконференцій і онлайн-зустрічей) і Google Classroom (вебсервіс для обміну файлами між викладачами та учнями з використанням програмних розробок Google). Так учитель може спілкуватися з дітьми, вести переписку, давати завдання, перевіряти їх. Більшість уроків тимчасово переведені в індивідуальні заняття тому, що учень сам продивляється презентації, підготовлені вчителем, вивчає наданий матеріал самостійно. Дистанційне навчання мистецтву – це не написати у Viber: «прочитати в підручнику параграфи, відповісти на запитання після них і виконати практичні завдання». Педагог чітко організовує дистанційне навчання з курсу «Мистецтво», структурує роботу: надає покрокові інструкції учням, як навчатися вдома. Можна надати учням матеріали до певних уроків для самостійного опрацювання, які міститимуть не просто «прочитай параграф підручника, дай відповідь на запитання», а теоретичний матеріал, ілюстративне чи графічне зображення, лінк на відео для перегляду, чек-лист для закріплення знань і творче завдання (можливо, таке, яке можна виконати з друзями дистанційно).

Учитель має обрати найзручніший інструмент взаємодії з учнями: уроки через Skype, розглянути можливість організації освітнього процесу шляхом застосування хмарних сервісів Google, а саме: Google Classroom, Google Blogger тощо.

Для стимулювання творчої діяльності та урізноманітнення навчальної діяльності необхідно пропонувати учням під час організації освітнього процесу:

- мультимедійні матеріали-презентації, відеоролики, які допоможуть їм у вивченні тем з усіх видів мистецтва;
- практичні завдання з методичними рекомендаціями щодо їх виконання;

- відео-майстер-класи, які демонструють або конкретну художню техніку, прийом або покрокове виконання творчої роботи;
- тренувальні, ігрові вправи для формування навичок;
- завдання для самостійної роботи учнів з відповідної теми предметів естетичного напрямку (тури віртуальними музеями України і світу);
- перелік інтернет-джерел, які сприятимуть легшому засвоєнню навчального матеріалу з предметів естетичного циклу (на каналі YouTube є відеоуроки за програмою курсу «Мистецтво» для всіх класів).

Під час організації дистанційного навчання учнів учителі мистецтва, образотворчого та музичного мистецтва можуть самостійно розробити відеоуроки з відповідних тем навчальної програми та викласти їх для перегляду на сайті закладу освіти, на освітній платформі взаємодії з учнями школи, в особистих блогах або на каналі You Tube. З педагогічного погляду, цінним є те, що візуалізація поєднує компактність подання навчальної інформації зі зручністю такого подання для сприйняття учнем. Візуалізація дає змогу подати інформацію у формі, зручній та адекватній психофізіології дитини, допомагає у формуванні понять, розвиває критичне та творче мислення, просторову уяву учнів. Саме візуальні засоби передачі знань забезпечують і стимулюють сприйняття, запам'ятовування, активізують процес навчання, а також можуть стати мотиватором до більш інтенсивного навчання.

Отже, за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій творчий учитель має унікальну можливість самостійно створювати необхідний мультимедійний супровід до уроків, виходячи з власного бачення теми, ураховуючи особливості класу, школи. Актуальною залишається проблема ознайомлення вчителів із сучасним програмним забезпеченням, оволодіння практичними навичками роботи з презентаційними технологіями, а також розробка методики використання учнями мультимедійних презентацій з метою представлення власних дослідницьких проєктів мистецького спрямування.

Також на допомогу вчителю стануть педагогічні програмні засоби – це нові дидактичні засоби, призначені для часткової або повної автоматизації процесу навчання за допомогою застосування комп'ютерної техніки. Наприклад, ППЗ «Мистецтво» автора Л. Масол. Уроки відображають концепцію курсу «Мистецтво», що містить такі змістові лінії: музичне, візуальне (образне), хореографічне, театральне та екранні мистецтва. Серед них домінантними є музичне та візуальне мистецтва. Тому й виклад кожної теми – це своєрідний мініцикл, що складається з двох спарених уроків: перший – музичне мистецтво,

другий – образотворче. Увесь курс складається з 35 уроків. Кожен урок розкриває конкретну тему відповідно до навчальної програми та містить засоби для пояснення необхідної теми: малюнки, світлини, анімації, дикторський супровід, аудіо- та відеофрагменти, зразкове виконання музичних творів, виконання пісень у режимі караоке тощо. Для перевірки знань передбачені контрольні запитання, завдання. Перш ніж навчити дитину чого-небудь, її потрібно здивувати, зацікавити, заінтригувати. Тільки тоді вона захоче відкрити для себе нове, матиме бажання здолати, прослухати, заспівати, намалювати.

Для реалізації таких дистанційних форм роботи вчитель повинен володіти методикою проведення різних видів навчальних занять і контрольних заходів, бути обізнаним із критеріями і засобами контролю якості дистанційного навчання мистецтва, на рівні користувача володіти програмним забезпеченням спеціального призначення для створення, збереження, накопичення та передачі вебресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих вебресурсів, для організації навчального процесу та контролю за навчанням через Інтернет та локальну мережу (Пінчук, 2013).

Учні мають добросовісно опрацьовувати навчальні матеріали для оволодіння предметними мистецькими компетентностями, зокрема музичними, образотворчими, хореографічними, театральними, екранними, що є здатністю до пізнавальної та практичної діяльності в певному виді мистецтва та досягнення передбачених освітньою програмою результатів навчання. Зі свого боку, батьки зобов'язані забезпечити належні умови для навчання, сприяти виконанню дитиною завдань та досягненню передбачених результатів (Лотоцька, 2020). Тут мають діяти принципи педагогіки партнерства (учитель – учень – батьки), що становлять певну систему, яка містить взаємопов'язані, взаємодоповнюючі складові, які постають запорукою створення необхідних умов, сприятливих для формування партнерських відносин між учителями, учнями та батьками. Принципами педагогіки партнерства є :

1. Повага до особистості означає прийняти людину такою, якою вона є, не намагатися змінити її. «Повага до інших дає привід до поваги самого себе» Р. Декарт.

2. Доброзичливість і позитивне ставлення є відкритістю характеру та готовністю ділитися духовними та матеріальними благами. Доброзичливість дає радість від спілкування, відкритість людям, довіру у відносинах.

3. Довіра у відносинах – це впевненість у щирому та сумлінному ставленні один до одного. Без довіри не може бути результативного діалогу.

4. «Діалог – взаємодія – взаємоповага» є основою демократичної системи освіти. Через діалог вирішуються проблеми, ліквідуються протиріччя. Без діалогу неможлива взаємодія в системі освіти. Учасники освітнього процесу навчаються один у одного завдяки тому, що взаємодіють.

5. Розподілене лідерство (проактивність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків) означає, що лідер – не головний, а зрозумілий. Розподілене лідерство містить процеси взаємовпливу і партнерства, виявляє рівновагу в співвідношенні керівництва і підлеглих та розподілення відповідальності за рівнем компетентності для досягнення загальної мети.

6. Принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей) як крок до співдружності школи і родини, сприяють формуванню системи добровільних та рівноправних взаємовідносин і взаємопідтримки для виховання життєздатної особистості.

Цілісне застосування принципів педагогіки партнерства сприятиме успішному досягненню головної педагогічної мети, яка полягає в підтримці учнів, у розвитку їхніх можливостей, у задоволенні їхніх інтелектуальних, емоційних і соціальних потреб.

Тож найважливішими вимогами реалізації дистанційного навчання є такі: наявність у вчителів і учнів якісного доступу до Інтернету; наявність у вчителів і учнів необхідного технічного забезпечення (комп'ютерів, ноутбуків, планшетів, смартфонів тощо), а також відповідного програмного забезпечення; достатній рівень розвитку у вчителів, учнів і батьків цифрової компетентності, яка уможливорює вирішення завдань освітнього процесу. Отже, дистанційне навчання – це форма навчання з використанням інформаційних і комунікаційних технологій, які забезпечують інтерактивну взаємодію вчителя, учня, батьків, які можуть допомогти дітям у технічному плані. Дистанційне навчання дає учням можливість цілодобового доступу до навчальних матеріалів, постійну підтримку й консультації вчителів, для забезпечення ефективного процесу навчання.

Дистанційна форма навчання мистецтва має низку беззаперечних переваг: учень може навчатися у зручній для нього час, у звичному оточенні та у відносно автономному темпі (Биков, 2015); сконцентроване подання навчальної інформації та мультидоступ до неї підвищує ефективність засвоєння матеріалу; допомагає оминати психологічні бар'єри, пов'язані з комунікативними якостями людини, наприклад, сором'язливістю, страхом публічних виступів тощо; розширює та оновлює роль викладача, який повинен координувати пізнавальний процес, постійно вдосконалювати свої курси, підвищувати творчу активність і

кваліфікацію відповідно до нововведень та інновацій; у більшості дистанційне навчання позитивно впливає на учня, збільшуючи його творчий та інтелектуальний потенціал за рахунок самоорганізації, мотивації, прагнення до знань, уміння володіти комп'ютерною технікою і самостійно приймати відповідальні рішення.

Негативними сторонами дистанційного навчання в загальноосвітній школі є: відсутність особистого спілкування між учителем та учнем (відбувається менш ефективна передача знань, без особистого контакту); відсутність спілкування з однокласниками для обміну досвідом; батьки не завжди можуть забезпечити дітей достатнім технічним обладнанням: мати комп'ютер та постійний вихід в Інтернет.

Але, незважаючи на недоліки, технології дистанційного навчання є могутнім засобом пізнання, зокрема й мистецтва.

Висновки. Дистанційна форма навчання стає визначною ознакою нашого часу. Не є винятком і система мистецької освіти, адже саме викладання предметів художньо-естетичного циклу пов'язане з оперуванням різноманітною інформацією (звук, зображення, відео тощо). Працювати дистанційно – це справді мистецтво. Мистецтво віртуального спілкування, мистецтво інноваційної подачі матеріалу, мистецтво генерування нових завдань, мистецтво пошуку креативних рішень, мистецтво естетичного оформлення досягнень інтелектуальної праці – майже усе, що ми сьогодні робимо у віртуальному режимі потребує застосування певного мистецького підходу. А викладання мистецької дисципліни дистанційно вимагає творчо і правильно дібрати матеріал і не втрачати зв'язку зі своїми учнями та їх батьками, постійно даючи зрозуміти, що ви поруч із ними і навчання є вашим загальним важливим завданням.

Зростання ролі дистанційного навчання вимагає від школи рішення задач щодо формування інформаційної культури всіх учасників навчально-виховного процесу. Цінність раціонально використовуваних інформаційно-комунікаційних технологій полягає в тому, що вони сприяють формуванню пізнавальної діяльності учнів, мотивації на навчальну діяльність. Надалі це може стати не просто процесом переходу до нових засобів навчання, а домінуючим фактором розвитку школи. Так, дистанційні освітні технології відкривають доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищують ефективність самостійної роботи, дають абсолютно нові можливості для творчості.

Перспективи подальшого наукового пошуку вбачаємо в засобах створення сприятливих умов для всебічного розвитку дитини дистанційно, що передусім

вимагає від учителя постійного особистісного росту, підвищення педагогічної компетенції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України про освіту. № 2145-19. (2017, 5 вересня). Взято з <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. Биков, В. Ю. (2015) Дистанційне навчання в країнах Європи та США і перспективи для України. Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу: інноваційні засоби і технології, (с. 77–140). Київ, Україна: Атіка,
3. Биков, В. Ю. (2008) *Технологія створення дистанційного курсу*: навч. посіб. Київ, Україна: Міленіум. ,
4. Гриневич, Л., Морзе, Н., Прошкін, В., Шемелинець, І., Линьов, К. і Рій, Г. (2020). *Організація освітнього процесу в школах України в умовах карантину*: аналітична записка. Київ, Україна: Київський університет імені Бориса Грінченка.
5. Кондратова, Л. (б.д.). Дистанційний курс «Методика викладання мистецтва в початковій школі на засадах НУШ» як засіб професійного саморозвитку вчителя мистецтва. Взято з <https://artedu.com.ua/index.php/adm/article/view/88>
6. Лотоцька, А. і Пасічник, О. (б.д.). Організація дистанційного навчання в школі. Методичні рекомендації. Взято з <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciyna%20osvita-2020.pdf>
7. Пінчук, О. П., Манако, А. Ф. і Савельєва, І. В. (2013) *Науково-методичні рекомендації щодо використання педагогічними працівниками дистанційних форм навчання*. ІТЗН НАПН України. Київ, Україна.
8. Про затвердження Положення про дистанційне навчання. Наказ МОН України, Положення від 25.04.2013 № 466 (із змінами, внесеними згідно з наказами МОН № 660 від 01.06.2013, № 761 від 14.07.2015). Взято з <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>

THE USE OF THE DISTANCE FORM OF TEACHING THE INTEGRATED COURSE “ART” IN SECONDARY SCHOOL

Olena Zubarieva

Candidate of Philosophical Sciences, Associate Professor
of Music and Choreography Department
SHEI “Donbas State Pedagogical University”,
Sloviansk, Donetsk region, Ukraine
ORCID ID 0000-0002-8522-821X
zuolg2502@gmail.com

Abstract. The modern information environment provides everyone with large and diverse opportunities to get an access to the any necessary information. Place, time and distance are no longer obstacles. Everyone can obtain information when and where he or she need it and it is convenient for her or him. And, of course, these advantages of modern technology can be used in education. The experience of using distance learning courses in teaching fine arts shows that if there is an available information resource, both teachers and students will benefit. And now not only the teacher builds the learning process taking into account the individuality of the student, but also students can build their own educational route, taking into account their personal characteristics and preferences. While teaching a creative subject, it is impossible to refer only to theoretical material, without practical

exercises and creative work. However, the ability to systematize the theoretical foundations in the form of a distance course allows students to develop a certain information base on which students can rely when performing practical tasks.

Domestic and foreign scientists: O. Andreev, V. Bykov, Y. Bogachkov, B. Hershunskyi, R. Gurevych, V. Kukharenko, A. Manako, O. Ovcharuk, O. Pinchuk, I. Savelieva, S. Stepanenko, and B. Shunevych – consider the issue of distance learning development. This is a well-developed link of modern pedagogical science: the theoretical foundations of distance learning, the features of implementation in education, the creation of distance learning, courses and the use of multimedia in teaching various disciplines. Scientists have identified a range of technical, psychological, legal, and methodological issues of distance learning courses.

The purpose of our study is to reveal the concept of distance education, analyze the possibility of using distance learning in art in secondary school, identify advantages and disadvantages of using distance learning, and study the organization of distance learning from the integrated course “Art”, using digital technologies to overcome difficulties. ICT is designed to facilitate teachers to organize the study of the material, to monitor its development, and to inspire and motivate students to succeed in learning, especially during the quarantine.

An art teacher, in particular a music teacher, is offered ready-made programmed products, various music encyclopaedias, educational and training-fixing programs, and a whole arsenal of software that allow to create the necessary multimedia support for lessons: Microsoft Office Power Point, Windows Movie Maker. To adapt to the new environment, teachers use Zoom (a service for video conferencing and online meetings) and Google Classroom (a web service for sharing files between teachers and students using Google software development). So, the teacher can communicate with children, give assignments, and check them. Most lessons are temporarily translated into individual lessons because students watch the presentations prepared by teachers and study the provided material independently. Distance learning of art is not to write in Viber – read paragraphs in the textbook, answer questions after them, and do practical tasks. The teacher clearly organizes distance learning of art, organizes work – gives step-by-step instructions to students on how to study at home. You can provide students with materials for certain lessons for self-study, which contain not only tasks to read a paragraph of the textbook, answer the questions, but theoretical material, illustrative or graphic images, links to video, check-list to consolidate knowledge and creative task (possibly one that can be done with friends remotely). The teacher should choose the most convenient tool for interaction with students: lessons via Skype, consider the possibility of organizing the learning process by the use of Google cloud services, namely: Google Classroom, Google Blogger, etc.

The use of new computer technologies helps teachers to prepare and conduct distance art classes. Students' perception is activated through the use of sight and, hearing and channels of perception. The stock of visual and video material is not limited. It saves time for the preparation of classes using information and communication technologies. If standard didactic materials were used before, now, with the use of information and communication technologies it is possible to develop your own slide shows using the latest software, where the increase of cognitive interest is due not only to the use of illustrations to the story, but also the use of media files – sound, videos, and animations.

Keywords: art education; distance learning; motivation; visualization; pedagogy of partnership.

REFERENCES

1. Law of Ukraine on education. № 2145-19. (2017, September 5). Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.

2. Bykov, V. Yu. (2015). Distance learning in Europe and the USA and prospects for Ukraine. Information support of the educational process: innovative tools and technologies, (pp. 77–140). Kyiv, Ukraine: Atika.
3. Bykov, V. Yu. (2008). *Technology of creating a distance course*: tutorial. Kyiv, Ukraine: Milenium.
4. Hrynevych, L., Morze, N., Proshkin, V., Shemelynets, I., Lynov, K. & Riy, H. (2020). *Organization of the educational process in Ukrainian schools under quarantine: an analytical note..* Kyiv, Ukraine: Kyivskiy universytet imeni Borysa Hrynchenka.
5. Kondratova, L. (n.d.). Distance course “Methods of teaching art in primary school on the basis of NUS” as a means of professional self-development of art teachers. Retrieved from <https://artedu.com.ua/index.php/adm/article/view/88>
6. Lototska, A. & Pasichnyk, O. (n.d.). Organization of distance learning at school. Guidelines. Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciyna%20osvita-2020.pdf>
7. Pinchuk, O. P., Manako, A. F., & Savelyeva, I. V. (2013). *Scientific and methodological recommendations for the use of distance learning by teachers*. IITZN NAPS of Ukraine. Kyiv, Ukraine.
8. On approval of the Regulations on distance learning. Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine, Regulations dated 25.04.2013 № 466 (as amended in accordance with the orders of the Ministry of Education and Science № 660 dated 01.06.2013, № 761 dated 14.07.2015). Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13>

Матеріали надійшли до редакції 23.09.2020 р.